

Justitiedepartementet

Granskningsenheten

Rådets möte (rättsliga och inrikes frågor) den 12-13 juni 2007

Dagordningspunkt 21

E-juridik (e-justice)

Dokument:

- Report by the Council Working Party on Legal Data Processing (e-justice) Draft, 9553/1/07 REV 1 LIMITE JURINFO 15 JAI 240 JUSTCIV 135 COPEN 63 (bifogas)
- Draft conclusions of the Council of E-justice 10195/07 LIMITE JURINFO 18 JUSTCIV 152 COPEN 82 samt 10195/07 COR 1 LIMITE JURINFO 18 JUSTCIV 152 COPEN 82 (båda bifogas)

Tidigare dokument: Finns ej

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Ej behandlad

Bakgrund

Beslut i Coreper den 20 december 2006 om att ge Rådsarbetsgruppen för rättsinformation i uppdrag att överväga situationen i MS samt sammanställa de krav och bedöma möjligheterna att gå vidare inom e-juridik. Arbetsgruppen skall överväga inrättandet av en EU-gemensam portal som kompletteras med nationella portaler som, sammanfattningsvis, skall möjliggöra följande

- att kunna processa elektroniskt i gränsöverskridande tvister (tvistemål, brottmål och administrativa mål)
- att på elektronisk väg genomföra förfarandet för det europeiska betalningsföreläggandet
- att på elektronisk väg få tillgång till vissa register, exempelvis bolagsregister, fastighetsregister och kriminalregister.

Det handlar inte om att harmonisera eller lagstifta inom dessa områden utan enbart om att hitta tekniska lösningar för dessa portaler som möjliggör att de nationella systemen kan kommunicera med varandra.

Arbetsgruppen har hållit tre möten under våren 2007. Gruppen har presenterat en slutrapport. RIF-rådet den 12-13 juni ska godkänna rapporten samt rådsslutsatser om det fortsatta arbetet med e-juridik.

Övriga MS inställning

Ordförandeskapet har drivit frågan tämligen hårt. Flera medlemsländer har uttryckligen ställt sig bakom projektet. Inte något land; däribland Sverige, har motsatt sig projektet. Däremot kan det konstateras att rapporten mera är en färdplan och att många länder har pekat på frågor som det återstår att lösa i det fortsatta arbetet, bl.a. om arbetets närmare inriktning, arbetsformer, finansiering m.m.

Rättslig grund och beslutsförfarande

-

Svensk ståndpunkt

Sverige är försiktigt positivt till det övergripande målet som är att inom framförallt rättsväsendets område skapa en europeisk e-juridik portal och genom denna utnyttja informationsteknik för informationsöverföring (registeråtkomst), processföring (tvistemål, brottmål och förvaltningsmål) samt handläggning av betalningsförelägganden (genomförande av den europeiska betalningsordern).

Sverige kan godkänna slutrapporten och rådsslutsatserna med den reservationen att

- det görs såväl kostnads - och finansieringsanalyser i det inledande arbetet med enskilda projekt men också sådana mer övergripande analyser
- arbetet bedrivs i en särskilt tillsatt arbetsgrupp eller i var fall i en annan arbetsgrupp än Rådsarbetsgruppen för rättsinformation samt att
- det arbete som idag bedrivs inom Rådsarbetsgruppen för straffrättsligt samarbete inte förs över till arbetsgruppen för e-juridik.

Frågan om inrättandet av en arbetsgrupp (behandlas i slutrapporten och i slutsatserna)

Sverige har den uppfattningen att den fortsatta verksamheten inte skall bedrivs inom ramen för arbetsgruppens för rättsinformation verksamhet. Verksamheten bör således bedrivs i en för ändamålet särskild inrättad arbetsgrupp. Vidare blir arbetsgruppens mandat omfattande och man bör ta ett steg i taget i det fortsatta arbetet.

Frågor om den fortsatta verksamheten med e-juridik

Frågan om inrättande av en europeisk e-juridik portal (behandlas i slutrapporten och slutsatserna)

Sverige har i och för sig intet att erinra mot att en sådan inrättas men det är alltså oklart om vilken roll och funktion en sådan skall ha.

Frågan om sammankoppling av register (behandlas i slutrapporten och slutsatserna)

Det bör här noteras att arbete med liknande frågor redan pågår eller har genomförts i andra arbetsgrupper. I det fortsatta arbetet bör således detta uppmärksammas för att undvika dubbelarbete. Sverige har tidigare framhållit att de organisatoriska och tekniska frågor som hanterats inom ramen för Rådsarbetsgruppens för straffrättsligt samarbete arbete med vissa brottsregister inte bör flyttas över till e-juridik.

Frågan om processföring (behandlas i slutrapporten och slutsatserna)

Ursprungligen var angreppssättet ganska brett men i slutrapporten har prioriteringen begränsats till utnyttjande av videokonferens. Det har Sverige inte något emot. Däremot kräver ett allmänt utnyttjande av informationsteknik för inledande av en process i domstol för Sveriges del tämligen ingående överväganden och i så fall lagändringar.

Frågan om betalningsföreläggande (behandlas i slutrapporten och slutsatserna)

Den europeiska betalningsordern förutsätter inte i sig att informationsteknik skall utnyttjas, men Sverige välkomnar ett projekt i den delen.

Finansiella frågor (behandlas i slutrapporten och slutsatserna)

Det är viktigt att säkerställa de ekonomiska konsekvenserna inför ett ställningstagande/beslut och att det inte går så långt att vi i praktiken är upplåsta om väl de ekonomiska konsekvenserna skulle visa sig alltför stora i förhållande till nyttan eller att det saknas finansiering. En kostnads- och finansieringsanalys bör vara en viktig prioritet på ett tidigt stadium. Annars finns en risk att detta hanteras i ett sent skede och att ambitionen kring projektets innehåll kan bli för expansivt. En analys bör göras inför respektive projekt, men även någon form av övergripande analys innan man drar iväg för långt vore önskvärt.

Språkfrågan (behandlas i slutrapporten och slutsatserna)

Språkfrågan bör uppmärksammas. Sverige anser att arbetsgruppens mandat inte får vara att åstadkomma nya språkregimer, exempelvis besluta om vilket eller vilka språk som skall få användas i de olika sammanhang som aktualiseras i verksamheten.

Europaparlamentets inställning

Ej behandlat där

Förslaget

Slutrapporten

I arbetsgruppens slutrapport föreslås att arbetet med e-juridik skall bedrivas vidare i en särskilt tillsatt rådsarbetsgrupp för e-juridik. Fokus skall ligga på samordning av tekniska lösningar och sådan rådgivning inom vissa ländergränsöverskridande områden. Arbetsgruppen blir sektorsövergripande. Arbetsgruppen skall inte ägna sig åt lagstiftning. Systemen föreslås vara decentraliserade. De områden som nu föreslås prioriteras i det fortsatta arbetet är (utan inbördes rangordning)

- inrättandet av en europeisk e-juridik portal
- registernätverk, dvs. sammankoppling av register för utbyte av och tillgång till information
- elektronisk genomförande av den europeiska betalningsföreläggandet samt
- användandet av videokonferenser i domstol.

Rådets slutsatser

Arbetet med e-juridik skall bedrivas vidare. Coreper skall få i uppdrag att organisera detta arbete och förbereda mandatet för en lämplig arbetsgrupp. Coreper skall vidare förbereda genomförandet av arbetet i prioriterade delar. Områden som skall prioriteras är

- upprättandet av en e-juridik portal
- skapa förutsättningar för sammankoppling av kriminalregister, obestandsregister, handels och bolagsregister samt fastighetsregister
- förbereda en elektronisk modell för det praktiska genomförandet av den europeiska betalningsföreläggandet
- förbättra användandet av videoteknologi i gränsöverskridande processer.

Arbetet skall utföras med inriktning på teknisk standardisering, koordinering, autencitet och säkerhet.

Coreper skall vidare tillåta att nödvändig teknisk assistans ställs till arbetsgruppens förfogande samt där det behövs och är möjligt, säkerställa en gemensam syn på användandet av IT inom rättsväsendet. Slutligen skall Coreper i en rapport i december 2007 redovisa de framsteg som görs inom området.

Gällande svenska regler och förslagens effekter på dessa

Det går i nuläget inte att överblicka vilka effekter som kan bli aktuella på det svenska regelsystemet. Arbetsgruppens mandat kommer att vara tekniskt och organisatoriskt samordnande. Arbetsgruppen kommer inte att arbeta med lagstiftning. Det kan emellertid inte bortses från att arbetsgruppens verksamhet kan föranleda lagstiftningsåtgärder på nationell nivå. Exempelvis förutsätter en möjlighet att inleda processer på elektronisk väg i domstol mer eller mindre omfattande lagstiftningsåtgärder. Vilka effekter som det kan bli fråga om och vilka lagstiftningsåtgärder som kan komma att aktualiseras få övervägas inom

ramen för de enskilda projekt som arbetsgruppen kommer att genomföra.

Ekonomiska konsekvenser

Det fortsatta arbetet i arbetsgruppen kan väntas innebära budgetkonsekvenser på såväl EU-nivå som på nationell nivå. Eftersom det ännu inte är klart vilka insatser som krävs så är det också oklart vilka belopp det handlar om och vem som skall betala.

Övrigt